

«Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών έχει την τιμή να γνωστοποιήσει τα εξής σχετικά με τη Ρηματική Διακοίνωση, ημερομηνίας 20 Ιουνίου 2025, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Λιβύης στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, η οποία απευθύνεται προς τον Γενικό Γραμματέα (A/79/960).

Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας, κατόπιν των Υπουργικών Αποφάσεων υπ' αριθμ. 37580/896 της 04.04.2025, υπ' αριθμ. 40694/967 της 11.04.2025 (ΦΕΚ 1823/B/11.04.2025) και υπ' αριθμ. 46430/1073 της 30.04.2025 (ΦΕΚ 2104/B/30.04.2025), προχώρησε, με Ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C/2025/3335 της 12.06.2025) και συνοδεύεται από χάρτη και ακριβείς γεωγραφικές συντεταγμένες, στην προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για την παραχώρηση και χρήση αδειών έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες περιοχές νοτίως της Πελοποννήσου (θαλάσσια οικόπεδα «Α2» και «Νότια Πελοπόννησος») και νοτίως της Κρήτης (θαλάσσια οικόπεδα «Νότια της Κρήτης 1» και «Νότια της Κρήτης 2»).

Τα εν λόγω οικόπεδα βρίσκονται εντός της ελληνικής ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ. Συνεπώς, εμπίπτουν αποκλειστικά σε περιοχές ελληνικής δικαιοδοσίας, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, και δεν θίγουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της Λιβύης. Ειδικότερα, τα εξωτερικά όρια των θαλάσσιων οικοπέδων «Νότια της Κρήτης 1» και «Νότια της Κρήτης 2» έχουν καθοριστεί βάσει της γραμμής ίσης απόστασης μεταξύ Ελλάδας και Λιβύης και σύμφωνα με τη Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο κρατών, η οποία υπεγράφη στο Κάιρο στις 6 Αυγούστου 2020.

Κατά συνέπεια, οι ισχυρισμοί της λιβυκής πλευράς όπως αποτυπώνονται στην ανωτέρω Ρηματική Διακοίνωση, σε σχέση με τις εν λόγω θαλάσσιες περιοχές, είναι αβάσιμοι, στερούνται οποιασδήποτε νομικής θεμελίωσης και παραγνωρίζουν το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει αυτοδικαίως και εξ αρχής κυριαρχικά δικαιώματα επί της υφαλοκρηπίδας και των πόρων της στις εν λόγω περιοχές.

Τα ανωτέρω ισχύουν και ως προς τις άδειες που έχουν ήδη χορηγηθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, καθώς και για τις συναφείς έρευνες σε θαλάσσιες περιοχές νοτιοδυτικά και δυτικά της Κρήτης. Οι περιοχές αυτές βρίσκονται αποκλειστικά εντός της ελληνικής δικαιοδοσίας σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, και οι εν λόγω άδειες δεν παραβιάζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της Λιβύης. Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία υπογραμμίζει ότι οι ελληνικές αρχές έχουν δημοσιεύσει ανακοινώσεις για διεθνείς διαγωνισμούς για χορήγηση αδειών έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων ήδη από το 2014 και το 2017, συνοδευόμενες από χάρτες και ακριβείς συντεταγμένες. Οι εν λόγω ανακοινώσεις δημοσιεύθηκαν τόσο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2186/Β/8.8.2014 και ΦΕΚ 2848/Β/11.08.2017) όσο και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C 2014/400/03 και C 2017/411/04, αντίστοιχα), χωρίς καμία τότε αντίδραση από τη λιβυκή πλευρά.

Η Ελλάδα έχει επανειλημμένα ενημερώσει τα Ηνωμένα Έθνη ότι, ελλείψει συμφωνιών οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών, τα εξωτερικά όρια της ελληνικής υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ (όταν αυτή κηρυχθεί) είναι η μέση γραμμή, κάθε σημείο της οποίας ισαπέχει από τα πλησιέστερα σημεία των βασικών γραμμών (ηπειρωτικών και νησιωτικών) από τις οποίες μετράται το εύρος της χωρικής θάλασσας, όπως ήδη έχει επισημανθεί στην επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 2020 του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας προς τον Γενικό Γραμματέα (Α/75/375).

Σε ό,τι αφορά την αποκαλούμενη «γραμμή συνόρου που διαχωρίζει τη Λιβύη και τον γείτονά της, την Ελλάδα», η οποία αναφέρεται στο Παράρτημα Ι της Ρηματικής Διακοίνωσης της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Λιβύης και απεικονίζεται στους Χάρτες 1 και 2 του εν λόγω Παραρτήματος, η Ελλάδα επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι η εν λόγω «γραμμή συνόρου» στερείται νομικής βάσης και έχει χαραχθεί κατά πλήρη παράβαση του διεθνούς δικαίου της θάλασσας, όπως αυτό αποτυπώνεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS). Ως εκ τούτου, απορρίπτεται στο σύνολό της.

Καταρχάς, το ανατολικότερο τμήμα αυτής της «γραμμής συνόρου» φαίνεται να ταυτίζεται με την υποτιθέμενη γραμμή οριοθέτησης της «Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ της Κυβέρνησης Εθνικής Συμφωνίας – Κράτος της Λιβύης και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Τουρκίας

για την Οριοθέτηση των Περιοχών Θαλάσσιας Δικαιοδοσίας στη Μεσόγειο», το οποίο υπογράφηκε στις 27 Νοεμβρίου 2019. Το εν λόγω Μνημόνιο, μεταξύ άλλων, αγνοεί πλήρως την ύπαρξη πολυάριθμων ελληνικών νησιών, όπως η Κρήτη και τα Δωδεκάνησα, και παραβιάζει το δικαίωμά τους να παράγουν θαλάσσιες ζώνες πέραν της χωρικής θάλασσας. Δεν παράγει έννομα αποτελέσματα και δεν δημιουργεί κανένα έννομο αποτέλεσμα, ούτε για τα υποτιθέμενα συμβαλλόμενα μέρη του, ούτε για την Ελλάδα, ούτε για οποιοδήποτε άλλο τρίτο κράτος. Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία παραπέμπει σχετικά στην Επιστολή του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας προς τον Γενικό Γραμματέα, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 2019 (επισυναπτόμενη στην επιστολή της 14ης Φεβρουαρίου 2020 - Α/74/706), καθώς και στις επιστολές του Μονίμου Αντιπροσώπου, ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020 (Α/74/758), 20 Απριλίου 2020 (Α/74/819), 1 Ιουνίου 2020 (Α/74/872), 2 Σεπτεμβρίου 2020 (Α/74/1006), 17 Νοεμβρίου 2022 (Α/77/604), 24 Απριλίου 2023 (Α/77/865) και 17 Ιανουαρίου 2024 (Α/78/718).

Περαιτέρω, η υποτιθέμενη «γραμμή συνόρου» της Λιβύης έχει μετρηθεί από τις ευθείες γραμμές βάσης που καθιέρωσε η Λιβύη το 2005, καθώς και από γραμμή κλεισίματος στον Κόλπο της Σύρτης, οι οποίες είναι όλες παράνομες και αδικαιολόγητες υπό το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, όπως υπενθυμίζεται στην Επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 2024 του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας προς τον Γενικό Γραμματέα (Α/78/718).

Η εν λόγω υποτιθέμενη «γραμμή συνόρου» έχει επίσης χαραχθεί αγνοώντας πλήρως όλα τα ελληνικά νησιά και τα δικαιώματά τους για θαλάσσιες ζώνες (συμπεριλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ). Όπως η Ελλάδα έχει επανειλημμένως τονίσει (βλ. Επιστολή της 11ης Αυγούστου 2020 του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας προς τον Γενικό Γραμματέα, έγγρ. Α/74/988, και Επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 2020, έγγρ. Α/75/375), τα νησιά, ανεξαρτήτως μεγέθους, παράγουν, σύμφωνα με το άρθρο 121(2) της UNCLOS και το εθιμικό διεθνές δίκαιο, θαλάσσιες ζώνες πέραν της χωρικής θάλασσας κατά τον ίδιο τρόπο με οποιαδήποτε άλλη χερσαία επικράτεια.

Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας σημειώνει την επαναβεβαίωση, από πλευράς Λιβύης, της «ακλόνητης προσήλωσής της στον εποικοδομητικό διάλογο και τη διαπραγμάτευση», όπως αναφέρεται στη Ρηματική Διακοίνωση. Υπενθυμίζει συναφώς ότι η Ελλάδα και η Λιβύη

είχαν εμπλακεί, προ ολίγων ετών, σε διμερείς διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών. Η ελληνική πλευρά καλωσορίζει την ένδειξη, στη Ρηματική Διακοίνωση της Μόνιμης Αντιπροσωπείας, της ετοιμότητας της Λιβύης να επανεκκινήσει τις εν λόγω διαπραγματεύσεις το συντομότερο δυνατό.

Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας θα εκτιμούσε εάν η παρούσα επιστολή κυκλοφορούσε ως έγγραφο της Γενικής Συνέλευσης, στο πλαίσιο του Θέματος 75 της ημερήσιας διάταξης, και δημοσιευόταν στον ιστότοπο της Διεύθυνσης για Θέματα Ωκεανών και Δικαίου της Θάλασσας καθώς και στην επόμενη έκδοση του Δελτίου Δικαίου της Θάλασσας».